

Van legerlaarzen en sandalen naar gypies

Nieuwjaarscolumn 2015

Het jaar 2014 gaat voor mij de boeken in als het jaar van het verkeerde schoeisel. Steeds vaker ontdekte ik in de samenleving een merkwaardige combinatie van schoenen: links een sandaal (meestal met een geitenwollen sok) en rechts een legerlaars (bij sommigen bekend als een kistje). Een combinatie die veel heeft losgemaakt in de samenleving.

De linker sandaal verkondigde de boodschap dat het heel goed is voor uw eigen ontwikkeling en deelname aan de samenleving om de Nederlandse taal te leren. De legerlaars ter rechter zijde stelde daar tegenover: het niet volgen van taallessen kan gevolgen hebben voor uw uitkering.

De sandaal hield ons ook voor dat werk leidt tot persoonlijke groei, zelfstandigheid en economische onafhankelijkheid. Een lonkend perspectief. De legerlaars waarschuwde: niet of onvoldoende meewerken aan arbeidsintegratie kan leiden tot stopzetting van uw uitkering.

Aan de keukentafel vertelde de sandaal over de zorg op maat en de persoonlijke benadering. Zij vertelde ons hoe mooi het is om iets voor een ander te betekenen. Zorgen voor een ziek of oud familielid, buurman of buurvrouw levert dankbaarheid, waardering en voldoening op. De legerlaars waarschuwde opnieuw: uw familie, burens en vrienden moeten die zorg wel gaan leveren, want de overheid kan het allemaal niet meer betalen.

Ook het geluk van de participatiesamenleving werd vol verve door de sandaal verkondigd. Geweldig dat u zich inzet voor activiteiten om het leven in de buurten samen met uw burens aangenaam te maken. Wij bieden u graag de mogelijkheid om gebruik te maken van algemene voorzieningen, zoals de Huizen van de Wijk. U bewijst de samenleving daarmee een mooie dienst.

De legerlaars plaatste opnieuw een kanttekening: als u iets organiseert in een Huis van de Wijk, moet u ook helpen om die ruimte te beheren, want u profiteert van gesubsidieerde voorzieningen die de overheid beschikbaar stelt.

Voor kwetsbare bewoners had de sandaal de verwachtingsvolle boodschap van de Dragende Samenleving: bewoners met een lichamelijke of verstandelijke beperking krijgen geen dagbesteding meer bij een gespecialiseerde zorginstelling, maar kunnen meedoen aan reguliere activiteiten met allerlei andere buurtgenoten. Dat is veel fijner en het voorkomt stigmatisering.

De legerlaars voegde daaraan toe: de sterke bewoners moeten dit wel gaan regelen, want vanuit het zorgbudget wordt dit niet meer vergoed.

Kan dat niet anders?

Een mooi stel die sandaal en legerlaars. Maar ze veroorzaken wel veel verwarring, boosheid, frustratie, wantrouwen en andere negatieve energie in de samenleving. Terwijl voor elk van hun opvattingen best wel iets te zeggen is. Die zijn zo raar nog niet.

Maar het is de combinatie van sandaal en legerlaars die niet gelukkig uitpakt.

Het ziet er niet uit en het loopt voor geen meter!

Dat moet toch anders kunnen?

Jazeker, het kan anders en het wordt ook anders! Langzaam maar zeker komt een nieuwe schoeiselmodes in beeld. Schoenen die passen bij het nieuwe tijdperk dat aanbreekt. Een tijdperk waarin de invloed op de samenleving tot stand komt door netwerkvorming, partnerschap, gedeelde passie, gelijkgestemdheid, creativiteit en niet meer door machtsposities en sturing van bovenaf. Voorbeelden genoeg van burgers die zelf hun (veelal duurzame) energievoorziening regelen, aan de slag gaan met alternatieven voor het bankwezen, op creatieve manieren fondsen aanleggen voor ziektekosten, of experimenteren met vernieuwende vormen van thuiszorg.

Hier, bij ons in Nieuw-West, breekt dat tijdperk ook aan. Bewoners organiseren zich in toenemende mate in communities, zoals de Lucas en de Ru Paré Community, coöperaties zoals het kersverse WestSide en de Werkgroep Wind van Amsterdam Energie.

De Bestuurscommissie zoekt al die netwerken op in de wijken en gaat met bewoners en beroepskrachten in gesprek over de gebiedsagenda's. De Huizen van de Wijk zijn inmiddels een belangrijk instrument voor bewoners om vorm en inhoud te geven aan datgene wat hen beweegt. We zijn dus zeker op de goeie weg, maar ik vind dat het sneller en effectiever moet en kan. Maar hoe dan?

Ook in het 57ste levensjaar van Eigenwijks als bewonersorganisatie in Nieuw-West zijn wij er van overtuigd dat bewoners tot veel in staat zijn en tot meer inspanningen bereid zijn als aan twee belangrijke voorwaarden wordt voldaan:

Het juiste schoeisel en de juiste attitude.

De juiste attitude van al diegenen die werken met bewoners en voor bewoners zelf is: Empathie. Jezelf kunnen verplaatsen in de leefwereld van een ander, in wat hem of haar beweegt, is de belangrijkste eigenschap om met succes met bewoners te kunnen werken. Juist in deze tijd, waarin zoveel op bewoners wordt gerekend als het gaat om oplossen van problemen in de samenleving, is het zaak dat bewoners zelf het vertrekpunt zijn. Dat is makkelijk gezegd en het wordt ook vaak makkelijk gezegd. Maar het daadwerkelijk doen blijkt niet voor iedereen vanzelfsprekend.

Nieuwe schoenmode

Deze tijd vereist dat links en rechts dezelfde soort schoen aan hebben.

Een schoen die geschikt is voor elk type ondergrond: hobbelig of glad, zacht of hard.

Die ook bij ongebaande paden lekker loopt.

Een schoen die geschikt is voor elk weertype: wind, regen, sneeuw en zonneshijn.

Een schoen die in alle maten en kleuren verkrijgbaar is, zodat iedereen hem kan dragen en die iedereen staat; ongeacht sekse, geloofs- of levensovertuiging, culturele achtergrond, leeftijd, seksuele geaardheid, kortom: iedereen!

Deze tijd van snelle veranderingen en grote onzekerheden vereist een schoen waarmee je wendbaar bent.

Die het je gemakkelijk maakt om van koers te wijzigen als dat beter blijkt te zijn.

Van die schoenen waar je honderden kilometers op kunt lopen zonder blaren.

Die zowel bij hoge snelheid als bij de soms noodzakelijke stilstand comfortabel aanvoelen.

Het schoeisel van dit tijdperk is de Gympies!

Ik hoop afscheid te kunnen nemen van het tijdperk van Legerlaarzen en Sandalen.

Een nieuw tijdperk staat voor de deur.....

Ik wens u een prachtig nieuw jaar vol Empathie op Gympies!

Dick Glastra van Loon - directeur Stichting Eigenwijks